

Kulturutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om yrkesutbildning och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om yrkesutbildning och till vissa lagar som har samband med den (RP 143/2025 rd): Ärendet har remitterats till kulturutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 45/2025 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Anna Kankaanpää, undervisnings- och kulturministeriet
- samordnare av verksamheten mot människohandel Venla Roth, justitieministeriet
- regeringsråd Jarmo Tiukkanen, arbets- och näringsministeriet
- specialsakkunnig Henna Leppämäki, social- och hälsovårdsministeriet
- specialsakkunnig Ella Rautiola, Migrationsverket
- ordförande Mervi Jansson, Kommissionen för examensexport
- förmånschef Piia Kuusisto, Folkpensionsanstalten
- ledande rektor Maija Aaltola, Esboregionens utbildningssamkommun Omnia
- rektor Anni Virnes, gymnasiet Etelä-Tapiolan lukio
- tf. rektor-bildningsdirektör Silja Kavilo, Rautavaara kommun
- kommundirektör Mikko Kärnä, Rautavaara kommun
- bildningsdirektör, ledande rektor Marja Myllykangas, Salla kommun
- utvecklingschef Maarit Kallio-Savela, Finlands Kommunförbund
- specialsakkunnig Kyösti Värri, Finlands Kommunförbund
- samkommundirektör, rektor Kari Puumalainen, samkommunen Ylä-Savon koulutus-kuntayhtymä
- rektor Jarkko Paananen, AEL-Amiedu Oy (Taitotalo)
- expert Peter Pahlman, Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry
- ledande expert Suvi Pulkkinen, Centralhandelskammaren
- ledande specialsakkunnig Eira Bani, Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ rf

Betänkande KuUB 11/2025 rd

- ledande expert Annakaisa Tikkinen, Bildningsbranschen rf
- expert Riina Nousiainen, STTK rf
- expert Mikko Kinnunen, Företagarna i Finland rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Gränsbevakningsväsendet
- Mäkelärinteen lukio
- Utbildningsstyrelsen
- Ålands landskapsregering
- Edunation Oy
- Finlands näringsliv rf
- Elinkeinoelämän Oppilaitokset EOL ry
- Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf
- Finlands Gymnasistförbund rf
- Suomen Lähilukioyhdistys ry
- Alliansen för Finlands Studerande - OSKU rf
- Läroavtalsakkunniga i Finland rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om yrkesutbildning, gymnasielagen, lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet, läropliktslagen samt forskar- och studerandelagen ändras.

Enligt propositionen ska det öppnas en möjlighet för anordnare av yrkesutbildning att sälja examensinriktad uppdragsutbildning så att de som utbildas är medborgare i EU och EES. Beställarna och utbildningsanordnarna ska genom avtal komma bättre överens om rättigheterna och skyldigheterna för studerande inom uppdragsutbildning. Utbildningsanordnarna ska vara skyldiga att informera de studerande om deras rättigheter och skyldigheter.

Studerande från tredjeländer ska betala läsårsavgifter inom gymnasieutbildning och yrkesutbildning. Därmed kan dessa studerande i fortsättningen inte läggas till grund för statsandelsfinansieringen. Tillämpningsområdet för läropliktslagen preciseras genom att avgränsa personer från tredje land som vistas i landet i studiesyfte från tillämpningsområdet för den lagen. Till lagen om yrkesutbildning och gymnasielagen föreslås bestämmelser om utbildningsanordnarnas rätt att få uppgifter om uppehållstillstånd för sökanden eller den studerande samt om utbildningsanordnarnas rätt att på eget initiativ lämna ut uppgifter till Migrationsverket. Dessutom föreslås det att forskar- och studerandelagen ändras så att beviljande av uppehållstillstånd för studier förutsätter att den studerande eller forskaren betalar de avgifter som utbildningsanordnaren bestämt.

Propositionen grundar sig på en föresats i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering, enligt vilken det för anordnare av yrkesutbildning öppnas en möjlighet att sälja examensinriktad uppdragsutbildning även så att de som utbildas är medborgare i EU- och EES-stater på motsvarande sätt som inom högskoleutbildningen.

Betänkande KuUB 11/2025 rd

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2026 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 augusti 2026.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Regeringen föreslår att lagen om yrkesutbildning, gymnasielagen, lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet, läropliktslagen samt forskar- och studerandelagen ändras. Författningsändringarna gäller bland annat uppdragsutbildning inom yrkesutbildning samt bestämmelser om läsårsavgifter på andra stadiet för studerande från tredjeländer.

Sammantaget anser kulturutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet föreslår att lagförslagen godkänns med följande kommentarer och med de ändringsförslag som framgår av detaljmotiveringen.

Uppdragsutbildning inom yrkesutbildningen

Utskottet understöder regeringens förslag till bestämmelser om uppdragsutbildning inom yrkesutbildningen. Förslaget grundar sig på regeringsprogrammet för regeringen Orpo. Enligt regeringsprogrammet öppnar regeringen en möjlighet för anordnare av yrkesutbildning att på motsvarande sätt som högskolorna även sälja examensinriktad utbildning på marknaden så att de som utbildas är medborgare i stater som tillhör EU och EES. Den föreslagna ändringen ger utbildningsanordnarna större möjligheter än i dag att ordna uppdragsutbildning för att tillgodose företagets och andra aktörers behov och därigenom förbättra tillgången på kompetent arbetskraft.

Syftet med propositionen är också att åtgärda problem inom uppdragsutbildningen. Sådana problem har konstaterats förekomma i uppdragsutbildningsavtalens innehåll och i säkerställandet av att de studerandes rättigheter tillgodoses (RP s. 8—9). Problem har uppstått särskilt i fråga om företag som är verksamma inom utbildningsexport och vars enda syfte är att förmedla studerande till utbildning. Enligt ett sakkunnigyttrande kan verksamheten vid förmedlande organisationer ut-
anför Finland vara förknippad med verksamhet som påminner om tagande av tröskelpenning.

För att förebygga dessa problem föreslås det i propositionen att endast aktörer som har ett intresse av att ordna utbildning och finansierar den beställda utbildningen i fortsättningen kan vara sådana anordnare av uppdragsutbildning som avses i lagen om yrkesutbildning. Beställare vars huvudsakliga syfte är att förmedla studerande i vinstsyfte får därmed inte vara utbildningsanordnare. Enligt förslaget ska utbildningsanordnaren säkerställa att beställaren har intresse av att köpa uppdragsutbildning och att beställaren också är den som betalar för utbildningen. Motsvarande bestämmelser i gymnasielagen trädde i kraft den 1 januari 2025. I universitetslagen och lagen om yrkesutbildning träder de i kraft den 1 augusti 2026. (*Utskottets förslag till uttalande 1.*)

Betänkande KuUB 11/2025 rd

Utskottet föreslår att lagförslag 1 om yrkesutbildning kompletteras med 35 § enligt den gällande lagen och att dess 1 mom. ändras på det sätt som föreslås i betänkandets detaljmotiv.

Examensexport inom yrkesutbildningen

Under sakkunnigutfrågningen framfördes det att lagen om yrkesutbildning bör kompletteras med en bestämmelse som möjliggör uppdragsutbildning som ordnas som examensexport. Med hänvisning till den utredning som erhållits konstaterar utskottet att examensexport som en del av den verksamhet som avses i lagen om yrkesutbildning har varit oklar. Som det konstateras i propositionen (s. 7) hänför sig termen examensexport i bestämmelserna om yrkesutbildning till kommissionen för examensexport. Med begreppet examensexport avses i samband med kommissionen ordnande av examensutbildning utanför statsandelssystemet, antingen som uppdragsutbildning av utbildningsexporttyp eller som examensutbildning som ordnas utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Den examensexport som föreslås i sakkunnigyttrandena skulle vara en helt ny form av utbildningsverksamhet i lagstiftningen om yrkesutbildning.

Utskottet noterar att lagen om yrkesutbildning och särskilt dess bestämmelser om uppdragsutbildning, anskaffning av utbildning och avgiftsbelagd serviceverksamhet utgör en juridiskt mycket krävande helhet. Utöver lagen om yrkesutbildning måste bland annat bestämmelserna i kommunallagen och kraven i EU:s regler om statligt stöd beaktas.

Ordnandet av yrkesutbildning och därtill hörande uppdragsutbildning är lagstadgad myndighetsverksamhet och får endast ordnas av aktörer som har tillstånd att ordna yrkesutbildning. Företag som bedriver examensexport har inte tillstånd att ordna yrkesutbildning och har därmed ingen roll i det lagstadgade systemet för yrkesutbildning. Undervisnings- och kulturministeriet har inte behörighet att övervaka och styra exportföretag som är verksamma på den fria marknaden utanför yrkesutbildningssystemet.

Frågan om möjligheten att föreskriva om utbildningsexportföretagens verksamhet i lagen om yrkesutbildning hänger samman med ett eventuellt undantag från bolagiseringsskyldigheten för anordnare av yrkesutbildning som ingick i ett tidigare skede av propositionsberedningen. Genom att föreskriva om ett sådant undantag hade man kunnat undvika den nuvarande praxis att ordna uppdragsutbildning via bolag. Att föreskriva om möjligheten till utbildningsexport för kommuner eller samkommuner som fungerar som anordnare av yrkesutbildning kan tolkas som verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden, vilket enligt kommunallagen ska bolagiseras. Kommunallagens bolagiseringsskyldighet grundar sig på Europeiska unionens regler om statligt stöd, som syftar till att förhindra beviljande av otillåtet statligt stöd.

Förslaget om undantag från bolagisering behandlades i behandlades i företagsstödsdelegationen vid arbets- och näringsministeriet, som ansåg att Europeiska kommissionen bör informeras om förslaget med anledning av frågor som gäller EU:s regler om statligt stöd innan ärendet kan överlämnas till riksdagen för behandling. Denna process kunde inte genomföras enligt tidsplanen för den nu aktuella propositionen och därför ströks förslaget ur propositionen. Under ledning av arbets- och näringsministeriet fortsätter utredningsarbetet i samarbete med kommissionen. Utskottet betonar att det i samband med eller under utredningsarbetet bör utredas hur uppdragsutbild-

Betänkande KuUB 11/2025 rd

ningen genomförs efter att den nu föreslagna lagstiftningen har trätt i kraft. (*Utskottets förslag till uttalande 2.*)

Utbildningsanordnarna har fortfarande rätt att ordna sådan utbildning som avses i 35 § i lagen om yrkesutbildning (ordnande av examensutbildning utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet), som inte berörs av de ändringar som föreslås i propositionen. Utskottet anser det viktigt att skillnaderna mellan uppdragsutbildning som ordnas i Finland och examensexport till utlandet identifieras bättre än i dag. Det ska ges tillräcklig informationsstyrning om detta till olika aktörer.

Läsårsavgifter för tredjelandsmedborgare

Utskottet tillstyrker proposition med förslag till bestämmelser om att läsårsavgifter inom yrkesutbildning och gymnasieutbildning ska tas ut av studerande från tredjeländer. Beslutet om att införa läsårsavgifter fattades vid regeringens halvtidsöverläggningar våren 2025 och syftar till att kontrollera användningen av offentliga medel och minska kommunernas kostnadsbörda. Som det konstateras i ett sakkunnigyttrande är det med tanke på de nuvarande utmaningarna för de offentliga finanserna i princip nödvändigt att söka nya finansieringskällor. De avgifter som tas ut av studerande som är skyldiga att betala läsårsavgift ska täcka kostnaderna för ordnandet av deras utbildning, och dessa studerande ska i fortsättningen inte utgöra grund för statsandelsfinansieringen. Förslaget gäller personer som inleder sina studier efter lagens ikraftträdande.

Enligt propositionen ska läsårsavgift inom gymnasieutbildningen betalas av personer som ansöker om uppehållstillstånd i Finland på grund av studier och som vistas i Finland med ett uppehållstillstånd som beviljats för studier. Den studieavgift som föreslås för gymnasieutbildning ska uppgå till minst det genomsnittliga priset per enhet för gymnasieutbildningen eller till minst utbildningsanordnarens pris per enhet, om det är lägre än det genomsnittliga priset per enhet. Bestämmelser om priset per enhet utfärdas årligen genom förordning av statsrådet. År 2025 är det genomsnittliga priset per enhet 8 433 euro och år 2026 är priset 8 953 euro.

Skyldiga att betala läsårsavgift inom yrkesutbildningen är enligt propositionen personer som har fått sitt första uppehållstillstånd på grund av studier och även deras myndiga familjemedlemmar som kommer till Finland med uppehållstillstånd på grund av familjeband. Det går inte att befrias från skyldigheten att betala läsårsavgift genom att byta grund för uppehållstillstånd från studier till exempelvis arbete. Inom yrkesutbildningen är det inte ändamålsenligt att fastställa en fast läsårsavgift, eftersom kostnaderna för att ordna utbildning varierar avsevärt beroende på examen, utbildningsanordnare och den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet. Enligt lagförslaget ska den läsårsavgift som en anordnare av yrkesutbildning tar ut täcka de genomsnittliga kostnaderna för ordnandet av utbildningen. Utbildningsanordnaren kan vid fastställandet av läsårsavgifternas storlek utnyttja kostnadsberäkningar som tillhandahålls av Utbildningsstyrelsen.

Utskottet föreslår att 105 a § om läsårsavgifter i lagförslag 1 om yrkesutbildning ändras i enlighet med detaljmotiven nedan.

I ett sakkunnigyttrande påpekas det att det, till skillnad från lagstiftningen om högskoleutbildning, i propositionen föreslås bestämmelser om uttag av läsårsavgifter på andra stadiet även för utbildning som ges på nationalspråken. Utskottet tillstyrker den föreslagna regleringen och hän-

Betänkande KuUB 11/2025 rd

visar till erhållen utredning och propositionen (s. 20) och konstaterar att till skillnad från situationen i högskolorna studerar tredjelandsmedborgare på andra stadiet i regel på Finlands nationalspråk. Att begränsa läsårsavgifterna till utbildning på engelska skulle därför hindra att propositionens statsfinansiella mål uppnås.

I betänkandet framhålls nedan att den föreslagna regleringen om läsårsavgifter bedöms konsekvenser bland annat för studerande och utbildningsanordnare, och därför är det viktigt att konsekvenserna av regleringen följs noggrant. (*Utskottets förslag till uttalande 1.*)

Konsekvenser för utbildningsanordnarna och för tillgången till utbildning. Enligt ett sakkunnigyttrande är det uppenbart att läsårsavgifterna påverkar utbildningsanordnarna på olika sätt. Till exempel har det bedömts att sloandet av statsandelsfinansiering för gymnasieutbildning som är skyldiga att betala läsårsavgift påverkar särskilt små anordnare av gymnasieutbildning negativt, om dessa studerande utgör en betydande andel av det totala antalet studerande.

Utskottet konstaterar att ordnandet av och tillgången till gymnasieutbildning på mindre orter och i mer avlägsna regioner tryggas genom en lagändring som träder i kraft vid ingången av 2026 (RSV 145/2024 rd — RP 159/2024 rd — KuUB 8/2014 rd). Syftet med den ändringen är att stärka den ekonomiska ställningen för de utbildningsanordnare som har det minsta antalet studerande och som är belägna i avlägsna regioner. Antalet studerande inverkar på priset per enhet för gymnasieutbildningen så att priset per enhet stiger när antalet studerande minskar. Det bör noteras att kommunerna också kan utveckla samarbetet mellan läroanstalter i olika kommuner till exempel genom att dela undervisningspersonalens arbetsinsats.

Enligt ett sakkunnigyttrande kan införandet av läsårsavgifter antas minska antalet studerande från tredjeländer som kommer till utbildning på andra stadiet, åtminstone på kort sikt, men de långsiktiga effekterna är delvis svåra att förutse. Antalet kan också påverkas av i vilken utsträckning regionala stipendie- och bidragsprogram tas i bruk.

Minderåriga studerandes ställning. I sakkunnigytrandena har det framförts både positiva och negativa erfarenheter ur de utländska studerandes perspektiv. Enligt yttrandena har en del av de studerande klarat sig bra, men att studier och vistelse i ett främmande land inte har varit problemfritt för alla minderåriga ungdomar, utan att det har förekommit brister som utskottet anser bör beaktas vid rekrytering av unga studerande till Finland med hänsyn till barnets bästa och andra barns rättigheter. De unga studerande bor långt från sina familjer, och enligt ett sakkunnigyttrande har kommuner, NTM-centraler och välfärdsområden rapporterat om missförhållanden i detta avseende, särskilt när det gäller minderåriga studerande som rekryterats till gymnasieutbildning i Finland. Det har rått oklarhet bland annat om vem som har vårdnadshavarens talerätt i frågor som gäller den minderåriga studeranden och om vem som ytterst ansvarar för att trygga den minderårigas välbefinnande och vardag. I vissa fall har det varit nödvändigt att vidta barnskyddsåtgärder.

Minderåriga ungdomar som bor i Finland utan vårdnadshavare löper en ökad risk att hamna i en utsatt ställning. Rekrytering av barn från tredjeländer till gymnasieutbildning för att upprätthålla nätverket av läroanstalter är därför ingen hållbar lösning på de utmaningar som befolkningsutvecklingen medför i Finland. Befolkningsutvecklingen kommer att ha konsekvenser för flera

Betänkande KuUB 11/2025 rd

kommuner och för den grundläggande utbildning och utbildning på andra stadiet som ordnas där. När det gäller den grundläggande utbildningen försöker undervisnings- och kulturministeriet hitta lösningar genom en arbetsgrupp som tillsatts för detta ändamål. Motsvarande bedömning behövs också för utbildningen på andra stadiet. Minderåriga studerandes ställning granskas dessutom i det arbete som pågår vid arbets- och näringsministeriet om sårbarheter i regleringen av arbets- och studiebaseade uppehållstillstånd.

Tillgången på arbetskraft och internationella studerande. I sakkunnigyttrandena har det framförts oro över propositionens konsekvenser för tillgången på kompetent arbetskraft i Finland och för en minskning av antalet internationella studerande. Utskottet konstaterar med hänvisning till inkommen utredning och konstaterar att bestämmelserna om läsårsavgifter vid högskolor inte har haft någon långvarig effekt på antalet studerande. Det är också viktigt att beakta att läsårsavgifter inte är den enda faktor som påverkar Finlands attraktionskraft som studieland, utan att även faktorer som högkvalitativ utbildning och ett tryggt samhälle spelar in.

När det gäller yrkesutbildningen bör det också noteras att det redan nu finns studerande från tredjeländer som kommer till yrkesutbildning i Finland och som faktiskt betalar för sina studier (studerande inom uppdragsutbildning), samt att utbildning av internationella studerande med offentliga medel minskar utbildningsmöjligheterna för finländska studerande och personer som är stadigvarande bosatta i Finland, till följd av yrkesutbildningens budgetbaserade finansiering.

Enligt propositionen är studerande som anländer till läroavtalsutbildning med uppehållstillstånd på grund av arbete inte skyldiga att betala läsårsavgift inom yrkesutbildningen. Denna regleringslösning bedöms öka läroavtalsutbildningen inom branscher med arbetskraftsbrist och styra utbildningsutbudet till branscher som lider av arbetskraftsbrist, vilket förbättrar de utexaminerades möjligheter att etablera sig på den finländska arbetsmarknaden efter studierna.

Rätt att få uppgifter. Utskottet anser det motiverat att lagen om yrkesutbildning och gymnasielagen kompletteras med bestämmelser om utbildningsanordnarnas rätt att få uppgifter om uppehållstillstånd för sökanden eller den studerande samt om utbildningsanordnarnas rätt att på eget initiativ lämna ut uppgifter till Migrationsverket. Rätten att få uppgifter är nödvändig för att bestämmelserna om läsårsavgifter ska kunna genomföras. Informationsutbytet som gäller uppehållstillstånd, migration och antagning av studerande ska fungera smidigt så att det inte oskäligt ökar utbildningsanordnarnas administrativa börda.

Läropliktslagens tillämpningsområde

Grundlagsutskottet anser i sitt utlåtande att det är nödvändigt att försäkra sig om att personkretsen för den föreslagna avgränsningen av läroplikten enligt den föreslagna regleringen är tillräckligt entydig i förhållande till annan lagstiftning.

Utskottet konstaterar utifrån inkommen utredning att tredjelandsmedborgare som vistas i Finland i studiesyfte inte är läropliktiga i Finland. I propositionens specialmotivering (s. 58) preciseras det att en person ska anses vistas i Finland i studiesyfte, om han eller hon vistas i Finland med ett uppehållstillstånd som beviljats för studier.

Betänkande KuUB 11/2025 rd

Bestämmelsen om uppdragsutbildning ur Ålands synvinkel

Grundlagsutskottet har påpekat att bestämmelserna om ordnande av uppdragsutbildning i 33 § i lagförslaget om yrkesutbildning tydligare bör motsvara motiveringen till bestämmelsen. Den som beställer uppdragsutbildning enligt den föreslagna 33 § kan vara finska staten, en annan stat, en internationell organisation, ett finskt eller utländskt offentligt samfund eller en finsk eller utländsk stiftelse eller ett privat sammanslutning. I propositionen (s. 23) konstateras det att den föreslagna ändringen gör det möjligt att sälja uppdragsutbildning till Åland.

Utskottet hänvisar till inkommen utredning och konstaterar att landskapet Åland är ett sådant finskt offentligt samfund som avses i 33 § i den föreslagna lagen och därmed en aktör som har rätt att beställa uppdragsutbildning.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av lagen om yrkesutbildning

35 §. Ordnande av examensutbildning utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Utskottet konstaterar med hänvisning till inkommen utredning att den föreslagna ändringen av 33 § inte är avsedd att upphäva den bestämmelse i den gällande lagens 33 § 2 mom. som begränsar antagningen av studerande till uppdragsutbildning som ordnas utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet så att personer som nämns i bestämmelsen inte kan antas som studerande. Utskottet föreslår att bestämmelsen fogas till 35 § 1 mom. i stället för den hänvisning till 33 § 2 mom. som finns i den gällande lydelsen.

105 a §. Läsårsavgift som tas ut av tredjelandsmedborgare för utbildning. Utskottet hänvisar till inkommen utredning och föreslår att 1 mom. 1 punkten kompletteras med en bestämmelse om familjemedlemmar som avses i utlänningslagen och som av misstag utelämnats från bestämmelsen. Den föreslagna bestämmelsen har skrivits in i propositionens parallelltext på det sätt som varit avsett att föreläggas riksdagen. I den finska språkdräkten bör dock för konsekvensens skull parallelltextens ord ”tai” ändras till ”eikä”, så att den motsvarar ordalydelsen i 2 punkten.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kulturutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2—5 i proposition RP 143/2025 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 143/2025 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen godkänner två uttalanden. (Utskottets förslag till uttalanden)

Betänkande KuUB 11/2025 rd

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om yrkesutbildning

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om yrkesutbildning (531/2017) 33 §, 34 § 1 mom., 35 § 1 mom., 36 §, 100 § 2 mom. 104 § 4 mom. och 123 § 1 mom., av dem 33 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 233/2024 samt 100 § 2 mom., 104 § 4 mom. och 123 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1078/2024, samt fogas till 73 § ett nytt 4 mom., till 102 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1218/2020, ett nytt 6 mom. samt till lagen nya 105 a § och 109 b § som följer:

33 §

Uppdragsutbildning

En utbildningsanordnare kan för en grupp av studerande ordna examensutbildning i enlighet med sitt anordnartillstånd så att utbildningen beställs och finansieras av finska staten, en annan stat, en internationell organisation, ett finskt eller utländskt offentligt samfund eller en finsk eller utländsk stiftelse eller privat sammanslutning (*uppdagsutbildning*).

Utbildningsanordnaren får inte ordna uppdagsutbildning, om beställaren har för avsikt att förmedla studerande till examensstuderande så att förmedlingen av studerande är vinstdrivande affärsverksamhet. Utbildningsanordnaren ska se till att rättigheterna och skyldigheterna för dem som deltar i uppdagsutbildning har angetts i avtalet om uppdagsutbildning och att de som deltar i uppdagsutbildningen känner till dessa rättigheter och skyldigheter.

34 §

Bestämmelser som tillämpas på uppdagsutbildning

På uppdagsutbildning tillämpas inte 24 § som gäller undervisnings- och examensspråk, 25 § som gäller verksamhetsområde, 26 § som gäller minimiantalet studerandeår och 28 § som gäller anordnande av examina i syfte att uppnå ekonomisk vinst.

Betänkande KuUB 11/2025 rd

35 § (Ny)

Ordnande av examensutbildning utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

En utbildningsanordnare kan utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ordna examina och examensdelar som anges i anordnartillståndet samt examensutbildning som förbereder för dem. Till utbildningen kan inte som studerande antas medborgare i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och inte heller personer som jämföras med medborgare i Europeiska unionen med stöd av ett avtal som Europeiska unionen och dess medlemsstater har ingått med en annan avtalspart, eller sådana personers familjemedlemmar. Utbildning kan inte heller ordnas för personer som har ett med stöd av lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning (224/2004) beviljat EU-blåkort eller kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd eller EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta med stöd av utlänningslagen (301/2004), eller för deras familjemedlemmar. I fråga om begreppet familjemedlem tillämpas definitionen i utlänningslagen.

36 §

Finansiering av och avgifter för uppdragsutbildning och utbildning som ordnas utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Uppdragsutbildning och i 35 § avsedd utbildning som ordnas utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet får inte försämra utbildningsanordnarens förutsättningar att ordna examina och utbildning som anges i anordnartillståndet.

Utbildningsanordnarna ska av beställare av utbildning som avses i 33 § 1 mom. eller av studerande som deltar i utbildning som avses i 35 § 1 mom. ta ut avgifter som åtminstone täcker kostnaderna för att ordna utbildningen. Utbildningsanordnaren ska rikta avkastningen av uppdragsutbildningen till sin egen utbildningsverksamhet. Den som har beställt utbildningen har rätt att av de studerande som deltar i uppdragsutbildningen ta ut sådana avgifter i enlighet med lagstiftningen i beställarens placeringsstat eller i enlighet med beställarens praxis, som är skäliga med hänsyn till levnadskostnaderna i de studerandes utreseland.

Beställaren får dock inte ta ut avgift enligt 2 mom.

1) av den som är medborgare i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, av dem som jämföras med medborgare i Europeiska unionen med stöd av ett avtal som Europeiska unionen och dess medlemsstater har ingått med en annan avtalspart och inte heller av i utlänningslagen (301/2004) avsedda familjemedlemmar till ovan nämnda personer,

2) av den som har ett i utlänningslagen avsett EU-blåkort och inte heller av dennes i utlänningslagen avsedda familjemedlemmar,

3) av den som har ett i utlänningslagen avsett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, och inte heller av dennes i utlänningslagen avsedda familjemedlemmar,

4) av den som har kontinuerligt uppehållstillstånd,

5) av den som har permanent uppehållstillstånd,

6) av den som när studierna inleddes hade ett i utlänningslagen avsett uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd och vars tillstånd inte senare har återkallats med stöd av 58 § 4 mom. i den lagen.

Betänkande KuUB 11/2025 rd

Med avvikelse från 3 mom. 4 punkten tas avgift dock ut av studerande vars första uppehållstillstånd har beviljats på grund av studier samt av studerande som vistas i Finland med ett kontinuerligt uppehållstillstånd som grundar sig på familjeband i en situation där anknytningspersonen vistas i Finland med ett uppehållstillstånd som grundar sig på studier eller där anknytningspersonen vistas i Finland med ett kontinuerligt uppehållstillstånd, men dennes första uppehållstillstånd har beviljats på grund av studier.

73 §

Utbildningsersättningar

Bestämmelserna i 1–3 mom. tillämpas inte på studerande som deltar i utbildning som är belagd med läsårsavgift som avses i 105 a §.

100 §

Rätt till avgiftsfria måltider

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på studerande i läroavtalsutbildning, arbetskraftsutbildning eller sådan utbildning som är belagd med läsårsavgift som avses i 105 a §.

102 §

Studiesociala förmåner i läroavtalsutbildning

Bestämmelserna i 1–4 mom. tillämpas inte på studerande som deltar i utbildning som är belagd med läsårsavgift enligt 105 a §.

104 §

Beviljande av och rätt till en plats på ett internatboende

Bestämmelserna i 103 § 2 mom. och 1 mom. i denna paragraf tillämpas inte på studerande som deltar i arbetskraftsutbildning eller på studerande som deltar i utbildning som är belagd med läsårsavgift enligt 105 a §.

Betänkande KuUB 11/2025 rd

105 a §

Läsårsavgift som tas ut av tredjelandsmedborgare för utbildning

Utbildningsanordnaren ska hos en studerande som antagits till utbildning enligt denna lag och som är medborgare i ett tredjeland ta ut en läsårsavgift som åtminstone täcker de genomsnittliga kostnaderna för ordnandet av utbildningen. Den som söker till studier ska informeras om hur läsårsavgiften bestäms under hela studietiden. Betalningen av läsårsavgiften är en förutsättning för deltagande i undervisningen. Avgift tas dock inte ut av studerande som

- 1) har ett i utlänningslagen avsett EU-blåkort, **och inte heller av dennes i utlänningslagen avsedda familjemedlemmar,**
- 2) har ett i utlänningslagen avsett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, och inte heller av dennes i utlänningslagen avsedda familjemedlemmar,
- 3) har kontinuerligt uppehållstillstånd,
- 4) har permanent uppehållstillstånd,
- 5) när studierna inleddes har haft ett i utlänningslagen avsett uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd och vars tillstånd inte senare har återkallats med stöd av 58 § 4 mom. i den lagen,
- 6) deltar i uppdragsutbildning,
- 7) är läropliktig enligt 2 § läropliktslagen, eller
- 8) har tillfälligt uppehållstillstånd på högst ett år på grund av deltagande i ett utbytesprogram för studerande.

Med avvikelse från 1 mom. 3 punkten tas avgift dock ut av studerande vars första uppehållstillstånd har beviljats på grund av studier samt av studerande som vistas i Finland med ett kontinuerligt uppehållstillstånd som grundar sig på familjeband i en situation där anknytningsperson vistas i Finland med ett uppehållstillstånd som grundar sig på studier eller där anknytningspersonen vistas i Finland med ett kontinuerligt uppehållstillstånd, men dennes första uppehållstillstånd har beviljats på grund av studier.

Närmare bestämmelser om grunderna för bestämmande av de läsårsavgifter som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

109 b §

Rätt att få uppgifter som gäller uppehållstillstånd

En utbildningsanordnare har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt för bedömningen av betalningsskyldigheten enligt 105 a § och för planeringen av undervisningen få behövlig information av Migrationsverket om giltighetstiden och grunden för samt typen av det dokument om uppehållsrätt som en sökande eller studerande samt dessas i utlänningslagen avsedda anknytningsperson ansökt om, innehar eller tidigare har beviljats, samt om hur behandlingen av en ansökan om ett dokument om uppehållsrätt framskrider.

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) eller i någon annan lag har utbildningsanordnaren, trots sekretessbestämmelserna, rätt att lämna Migrationsverket uppgifter om misstankar om missbruk som hänför sig till villkoren för inresa eller villkoren för vistelse i landet beträffande

- 1) en person som ansöker om ett dokument om uppehållsrätt, eller

Betänkande KuUB 11/2025 rd

2) en person som innehar ett dokument om uppehålls rätt och som är sökande eller studerande hos utbildningsanordnaren eller en i utlänningslagen avsedd anknytningsperson till en sådan person.

Den rätt att lämna uppgifter som avses i 2 mom. förutsätter dessutom att dessa uppgifter är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som Migrationsverket har enligt utlänningslagen, medborgarskapslagen (359/2003) eller lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (719/2018).

123 §

Information om möjligheterna att avlägga examina och om utbildningen

Utbildningsanordnaren ska se till att det finns allmänt tillgänglig information om möjligheterna att avlägga examina, den utbildning som ges, ansökan till utbildning och de läsårsavgifter som tas ut av tredjelandsmedborgare.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 ____ . Bestämmelserna om läsårsavgifter i 105 a § och rätten att få uppgifter i 109 b § tillämpas på studerande som inleder sina studier den 1 augusti 2026 eller därefter.

2.

Lag

om ändring av gymnasielagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gymnasielagen (714/2018) 9 § 1 och 4 mom., av dem 9 § 1 mom., sådant det lyder i lag 801/2024, samt

fogas till lagen en ny 34 a §, till 35 §, sådan den lyder i lag 1217/2020, ett nytt 3 mom., och till lagen en ny 60 §, i stället för den 60 § som upphävts genom lag 1236/2021, som följer:

Betänkande KuUB 11/2025 rd

9 §

Uppdragsutbildning

En utbildningsanordnare i vars tillstånd enligt 3 § ingår tillstånd att ordna utbildning som avses i 25 § i lagen om studentexamen och som leder till International Baccalaureate-examen får ordna undervisning som leder till sådan examen för studerande som kommer till Finland, om utbildningen beställs och finansieras av en annan stat, en internationell organisation eller en finländsk eller utländsk offentlig sammanslutning, stiftelse eller privat sammanslutning (*uppdragsutbildning*). Utbildningsanordnaren får inte ordna uppdragsutbildning, om beställaren har för avsikt att förmedla studerande till examensstuderande så att förmedlingen av studerande är vinstdrivande affärsverksamhet. Utbildningsanordnaren ska se till att rättigheterna och skyldigheterna för dem som deltar i uppdragsutbildning har angetts i avtalet om uppdragsutbildning och att de som deltar i uppdragsutbildningen känner till dessa rättigheter och skyldigheter.

Utbildningsanordnaren ska hos den som beställer utbildningen ta ut en sådan avgift för ordnandet av uppdragsutbildningen som åtminstone täcker kostnaderna för utbildningen. Avgiften ska även täcka kostnaderna för de studiesociala förmåner som avses i 35 §. Utbildningsanordnaren ska rikta avkastningen av uppdragsutbildningen till sin egen utbildningsverksamhet. Den som har beställt utbildningen har rätt att av de studerande som deltar i uppdragsutbildningen ta ut sådana avgifter i enlighet med lagstiftningen i beställarens placeringsstat eller i enlighet med beställarens praxis, som är skäliga med hänsyn till levnadskostnaderna i de studerandes utreseland På undervisning som ordnas som uppdragsutbildning tillämpas inte lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009).

34 a §

Läsårsavgift som tas ut av tredjelandsmedborgare för utbildning

Utbildningsanordnaren ska hos en tredjelandsmedborgare ta ut en läsårsavgift av en studerande som antagits till utbildning enligt denna lag och som ansöker om uppehållstillstånd på grund av studier eller vistas i landet med ett uppehållstillstånd som beviljats på grund av studier. Läsårsavgift tas också ut av en tredjelandsmedborgare som bedriver i denna lag avsedda studier i distansundervisning. Läsårsavgiften ska vara minst det genomsnittliga priset per enhet för gymnasieutbildning. Om utbildningsanordnarens pris per enhet är lägre än det genomsnittliga priset per enhet för gymnasieutbildning, ska läsårsavgiftens storlek uppgå till minst utbildningsanordnarens pris per enhet. Beloppet av den avgift som tas ut av studerande som antagits för att avlägga ett eller flera läroämnen är det genomsnittliga priset per enhet per studiepoäng eller ett lägre pris per enhet per anordnare dividerat med talet 30. Betalning av läsårsavgiften är en förutsättning för deltagande i undervisningen. Avgiften för hela studietiden bestäms på basis av det pris per enhet som gällde under det första studieåret. Avgift tas dock inte ut av studerande som;

- 1) deltar i uppdragsutbildning, eller
- 2) har tillfälligt uppehållstillstånd på högst ett år på grund av deltagande i ett utbytesprogram för studerande.

Betänkande KuUB 11/2025 rd

35 §

Studiesociala förmåner

Bestämmelserna i 1—2 mom. tillämpas inte på studerande som deltar i avgiftsbelagd utbildning enligt 34 a §.

60 §

Rätt att få uppgifter som gäller uppehållstillstånd

En utbildningsanordnare har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt för bedömningen av betalningsskyldigheten enligt 34 a § och för planeringen av utbildningen få behövlig information av Migrationsverket om giltighetstiden och grunden för samt typen av det dokument om uppehållsrätt som en sökande eller studerande ansökt om, innehar eller tidigare har beviljats, samt om hur behandlingen av en ansökan om ett dokument om uppehållsrätt framskrider.

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) eller i någon annan lag har utbildningsanordnaren, trots sekretessbestämmelserna, rätt att lämna Migrationsverket uppgifter om misstankar om missbruk som hänför sig till villkoren för inresa eller villkoren för vistelse i landet beträffande

- 1) en person som ansöker om ett dokument om uppehållsrätt, eller
- 2) en person som innehar ett dokument om uppehållsrätt och som är sökande eller studerande hos utbildningsanordnaren.

Den rätt att lämna uppgifter som avses i 2 mom. förutsätter dessutom att dessa uppgifter är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som Migrationsverket har enligt utlänningslagen, medborgarskapslagen (359/2003) eller lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (719/2018).

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna om läsårsavgifter i 34 a § och rätten att få uppgifter i 109 b § tillämpas på dem som inleder sina studier efter lagens ikraftträdande.

3.

Lag

om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) 24 § 1 mom., 31 § 1 mom. 7 och 8 punkten och 49 § 1 mom., sådana de lyder, 24 § 1 mom. i lag 803/2024, 31 § 1 mom. 7 och 8 punkten i lag 1410/2014 och 49 § 1 mom. i lag 532/2017, samt fogas till 31 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1410/2014, 532/2017 och 1114/2021, en ny 9 punkt som följer:

24 §

Priserna per enhet för gymnasieutbildning

Priserna per enhet för studerande i gymnasieutbildning beräknas årligen på basis av de riksomfattande totalkostnader som alla utbildningsanordnare har orsakats av gymnasieutbildning enligt gymnasielagen och läropliktslagen samt av utbildning som handleder för examensutbildning och som ordnas av en anordnare av gymnasieutbildning under året före det år som föregår det år då priserna per enhet bestäms. Från totalkostnaderna avdras först 1,44 procent för tilläggsfinansieringen för en särskild utbildningsuppgift i gymnasiet. Vid beräkning av priserna per enhet beaktas emellertid inte utgifterna för undervisning utomlands eller studerande som får sådan undervisning. Vid beräkning av priserna per enhet beaktas inte heller studerande i uppdragsutbildning enligt 9 § i gymnasielagen eller studerande som är skyldiga att betala läsårsavgift enligt 34 a § i gymnasielagen. Vid beräkning av priserna per enhet viktas antalet studerande som deltar i utbildning som handleder för examensutbildning med koefficienten 1,17. Vid beräkning av priserna per enhet viktas antalet studerande som deltar i gymnasieutbildning för vuxna med koefficienten 0,615, med undantag av studerande som får utbildning vid en internatskola.

31 §

Kostnader som inte beaktas vid beräkningen av priser per enhet

Som driftskostnader för gymnasier och sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar betraktas inte

7) kostnader för avgiftsbelagd service som tillhandahålls av den som ordnar verksamhet enligt någon av de lagar som nämns i 1 §, eller

8) andra förvaltningskostnader än sådana som direkt hänför sig till verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 §, eller

Betänkande KuUB 11/2025 rd

9) kostnader för ordnande av uppdragsutbildning enligt 9 § i gymnasielagen eller utbildning som är belagd med läsårsavgift enligt 34 a § i gymnasielagen.

49 §

Fastställande av antalet prestationer som används vid beräkningen av finansieringen

I fråga om yrkesutbildningen fastställer undervisnings- och kulturministeriet för det följande finansåret antalet prestationer som används som grund för den kalkylerade basfinansieringen som bestäms enligt 32 a § 2 mom. samt beloppet av de ersättningar för mervärdesskatt som avses i 32 i § 1 mom. utifrån de uppgifter som utbildningsanordnarna har lämnat med stöd av 58 §. Prestationerna beaktas dock inte i finansieringen, om de gäller en i 105 a § i lagen om yrkesutbildning avsedd studerande som är skyldig att betala läsårsavgift eller om utbildningen har finansierats med annan finansiering än kalkylerad basfinansiering eller finansiering enligt prövning. De prestationer som inte har anmälts inom utsatt tid kan lämnas obeaktade som grund för finansieringen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

4.

Lag

om ändring av 2 § i läropliktslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i läropliktslagen (1214/2020) 2 § 1 mom., sådant det lyder i lag 715/2022, som följer:

2 §

När läroplikten börjar och upphör

Barn som har sin vanliga vistelseort i Finland är läropliktiga. Ett barn anses vid tillämpningen av denna lag ha sin vanliga vistelseort i Finland om barnet har en hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun (201/1994). Tredjelandsmedborgare som vistas i Finland i studiesyfte är dock inte läropliktiga i Finland. En person har rätt att bli befriad från läroplikt, om grunden för

Betänkande KuUB 11/2025 rd

personens vistelse i landet är studier. Boendekommunen beslutar om befrielse från läroplikt efter ansökan.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 ____ .

5.

Lag

om ändring av 7 a § i lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (719/2018) 7 a § 2 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 277/2022, som följer:

7 a §

Beviljande av nationellt uppehållstillstånd för studier

En tredjelandsmedborgare beviljas nationellt uppehållstillstånd för studier, om han eller hon har antagits som studerande i Finland

1) till en annan läroanstalt än en högskola, om studierna leder till examen eller yrke och tredjelandsmedborgaren har betalat de avgifter som utbildningsanordnaren kräver, eller

Denna lag träder i kraft den _____ 20 ____ .

Betänkande KuUB 11/2025 rd

Utskottets förslag till uttalanden

1. *Riksdagen förutsätter att statsrådet bevakar marknaden för uppdragsutbildning och målmedvetet förebygger och ingriper mot osunda fenomen som människohandel och uttag av tröskelpengar.*
2. *Riksdagen förutsätter att statsrådet tre år efter att lagstiftningen trätt i kraft lämnar kulturrutskottet en utredning om vilka konsekvenser ändringarna i uppdragsutbildningen och läsårsavgifterna har för ordnandet av utbildningen.*

Helsingfors 28.11.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Tuula Haatainen sd
medlem Sandra Bergqvist sv
medlem Maaret Castrén saml (delvis)
medlem Eeva-Johanna Eloranta sd
medlem Pia Hiltunen sd
medlem Laura Huhtasaari saf
medlem Hanna Kosonen cent
medlem Milla Lahdenperä saml
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Sara Seppänen saf
medlem Markku Siponen cent
medlem Jaana Strandman saf
medlem Oskari Valtola saml.

Sekreterare var

utskottsrad Marja Lahtinen.

Betänkande KuUB 11/2025 rd Reservation

Reservation

Motivering

Regeringen föreslår att lagen om yrkesutbildning, gymnasielagen, lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet, läropliktslagen samt forskar- och studerandelagen ändras.

Enligt propositionen ska det öppnas en möjlighet för anordnare av yrkesutbildning att sälja examensinriktad uppdragsutbildning så att de som utbildas är medborgare i EU och EES. Beställarna och utbildningsanordnarna ska genom avtal komma bättre överens om rättigheterna och skyldigheterna för studerande inom uppdragsutbildning. Utbildningsanordnarna ska vara skyldiga att informera de studerande om deras rättigheter och skyldigheter.

Studerande från länder utanför EU och EES ska betala läsårsavgifter inom gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen. Dessa studerande ska i fortsättningen inte beaktas som grund för statsandelsfinansiering, utan kostnaderna för deras utbildning ska täckas med de läsårsavgifter som tas ut av studerandena. Tillämpningsområdet för läropliktslagen preciseras genom att avgränsa personer från tredje land som vistas i landet i studiesyfte från tillämpningsområdet för den lagen.

Till lagen om yrkesutbildning och gymnasielagen föreslås bestämmelser om utbildningsanordnarnas rätt att få uppgifter om uppehållstillstånd för sökanden eller den studerande samt om utbildningsanordnarnas rätt att på eget initiativ lämna ut uppgifter till Migrationsverket. Dessutom föreslås det att forskar- och studerandelagen ändras så att beviljande av uppehållstillstånd för studier förutsätter att den studerande eller forskaren betalar de avgifter som utbildningsanordnaren bestämt.

Regeringen skär ned på utbildningen

De partier som ingår i Orpos regering lovade före riksdagsvalet att de inte skulle spara in på utbildningen. Trots dessa löften har utbildningen under valperioden vid upprepade tillfällen varit föremål för nedskärningar. Som det konstateras också i propositionen är resurserna för att ordna utbildning på andra stadiet begränsade, och på grund av det ekonomiska läget har betydande sparåtgärder riktats mot utbildningen på andra stadiet. Regeringen har redan skurit ned finansieringen för yrkesutbildningen med över 130 miljoner euro, och även införandet av läsårsavgifter på andra stadiet har som bakgrund målet att balansera statsfinanserna. I yttranden till utskottet har det också påpekats att denna lagändring innebär en nedskärning i statsandelsfinansieringen för yrkesutbildning och gymnasieutbildning. Utskottet har också uppmärksammat på att det är uppenbart att nedskärningarna försvagar utbildningsanordnarnas förutsättningar att ordna utbildning av hög kvalitet.

Införandet av läsårsavgifter kommer att vara en betungande tilläggsuppgift särskilt för små utbildningsanordnare. Också i propositionen konstateras det att avgifterna ökar utbildningsanordnarnas arbetsbörda. Uppgifter som gäller uttag av avgifter, tillsyn, bedömning av grunder för befrivelse samt eventuella stipendiesystem och rättelseförfaranden ökar den administrativa bördan och det juridiska ansvaret för de läroanstalter på andra stadiet som tvingas ta ut avgifter. Det leder

Betänkande KuUB 11/2025 rd

Reservation

till att tid och redan knappa resurser används för annat än egentligt undervisningsarbete och stöd till studerande, och nyttan av avgiftsintäkterna kan bli liten. För att minska utbildningsanordnarnas arbetsbörda och säkerställa likabehandling av studerande bör det utarbetas nationella anvisningar om hur läsårsavgifterna ska fastställas och administreras och hur de studerande ska informeras.

Vi har inte råd att göra Finland mindre attraktivt

Nativiteten är för närvarande historiskt låg i Finland, och i takt med att de unga åldersklasserna minskar förlorar Finland framtida arbetstagare och skattebetalare och de människor som skulle kunnat trygga basservicen. Behovet av arbetskraft kommer att öka, vilket gör en smidig integration av människor som kommer från andra delar av världen allt viktigare.

Att locka studerande från länder utanför EU och EES till gymnasieutbildning och yrkesutbildning i Finland kan i viss mån motverka en försämring av försörjningskvoten och vara en del av lösningen på arbetskraftsbristen. Gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen är just det skede där unga kan integreras smidigt i det finländska samhället och lära sig flytande finska eller svenska, vilket är en förutsättning för att kunna avlägga högskolestudier på nationalspråken.

Skyldigheten att betala läsårsavgift omfattar inte studerande på andra stadiet som kommer till Finland som utbytesstuderande från länder utanför EU och EES och studerande som med arbetsrelaterat uppehållstillstånd kommer till läroavtalsutbildning inom yrkesutbildningen. Det är nödvändigt för att inte försvåra arbetskraftsinvandringen inom branscher med brist på arbetskraft. I propositionen bedöms också att läroavtalsutbildningens attraktionskraft ökar något till följd av ändringen.

En negativ bild av Finland kan, utöver att påverka studerandes beslut, också inverka på andra investeringar, arbetskraftsinvandring och det allmänna intresset för Finland.

Avgiftsbelagd utbildning på andra stadiet ger en negativ signal

Införandet av läsårsavgifter för studerande på andra stadiet från länder utanför EU och EES skulle göra Finland mindre attraktivt jämfört med andra länder som aktivt försöker locka unga studerande för att kompensera för minskande årskullar till följd av låg nativitet. Även om läsårsavgifterna skulle ge läroanstalterna vissa intäkter, skulle de samtidigt minska det viktiga potentiella inflödet av unga invandrare till Finland. Införandet av läsårsavgifter för studerande från länder utanför EU och EES skulle i högre grad än tidigare göra tillgången till utbildning på andra stadiet mer beroende av familjens inkomstnivå. Som ett litet land har Finland nytta av att den kompetenspotential som finns hos dem som vill komma hit tas till vara så väl som möjligt, oberoende av bakgrund.

Enligt uppgift till utskottet tas det i inget europeiskt land ut avgifter för utbildning på andra stadiet som ordnas på ett nationalspråk. Under behandlingen av lagförslaget har endast Kanada lyfts fram som ett exempel på ett land där det tas ut läsårsavgifter för utbildning på andra stadiet på nationalspråken.

Betänkande KuUB 11/2025 rd

Reservation

Unga som söker sig till studier utomlands och deras familjer följer noga vilka signaler olika länder sänder genom sina beslut. Avgiftsbelagd utbildning på andra stadiet tillsammans med andra beslut som regeringen tidigare fattat kan ge unga intrycket att Finland stänger sig och vill försvåra invandring. Det finska språket är i utgångsläget en faktor som minskar attraktionskraften i konkurrensläget, eftersom utbildning på andra stadiet i många andra länder erbjuds på engelska.

Under de närmaste åren kommer minskande ungdomskullar att skapa utmaningar för ordnandet av utbildning på andra stadiet. Därför är det särskilt viktigt att Finland framstår som ett land som är internationellt attraktivt och som man vill söka sig till för studier, arbete och permanent bosättning. Det bör skapas incitament för studerande som i framtiden kommer till Finland för utbildning på andra stadiet att integreras i Finland och stanna här även under högskolestudierna och därefter för att arbeta. Under remissbehandlingen av propositionen föreslogs olika sätt att kompensera läsårsavgifterna för studerande. I andra utlåtanden föreslogs ett förfarande där den som är skyldig att betala läsårsavgift längre fram, sedan personen hittat sysselsättning i Finland, skulle få dra av de läsårsavgifter han eller hon betalat i beskattningen. Statsrådet bör lämna riksdagen en proposition om en modell som binder studerande som kommer hit för studier att stanna i Finland.

Läsårsavgifter fördjupar den regionala ojämlikheten

Om lagändringen genomförs kommer den att ha mycket olika konsekvenser för olika utbildningsanordnare. Konsekvenserna för verksamhetsförutsättningarna för cirka 60 gymnasier runt om i Finland kommer att vara mycket betydande. Förslaget påverkar särskilt små kommuners möjligheter att ordna gymnasieutbildning i östra och norra Finland, om antalet internationella studerande minskar avsevärt. Läsårsavgifterna kan också försvåra rekryteringen av formellt behöriga ämneslärare och därmed försämra förutsättningarna för att ordna undervisning i årskurserna 7–9 i den grundläggande utbildningen på flera orter, eftersom små grundskolor och gymnasier på små orter ofta har gemensamma ämneslärare och även gemensamma lokaler.

Även om antalet studerande inverkar på priset per enhet för gymnasieutbildningen så att priset per enhet stiger när antalet studerande minskar, täcker höjningen inte de inkomstbortfall som små gymnasier orsakas av en eventuell minskning av antalet studerande. Målet med ett högre enhetspris per studerande har varit att bidra till att trygga bevarandet av små gymnasier. Finansieringen av gymnasieutbildningen innehåller också ett tillägg som betalas till gymnasierna i glesbygden och som baserar sig på fjärrortstalet för den ort där gymnasiet är beläget. En del av de små gymnasierna förlorade också finansiering på grund av regeringens reform av gymnasiefinansieringen, och de har redan nu svårt att täcka kostnaderna för att ordna utbildning.

Konsekvensbedömningarna är bristfälliga

Propositionens konsekvensbedömningar är i många avseenden mycket bristfälliga. Bedömningar ur företags- och regionperspektiv saknas helt, trots att lagändringen kan få mycket betydande effekter i vissa områden.

Propositionen går inte alls in på hur tillgången till utbildning på andra stadiet i fortsättningen ska tryggas för alla finländska unga i läropliktsåldern, om nätverket av gymnasier och yrkesläroan-

Betänkande KuUB 11/2025 rd

Reservation

stalter snabbt minskar till följd av att läsårsavgifter införs och antalet studerande från länder utanför EU och EES minskar.

Det är förståeligt att läroanstalter i tillväxtcentra har stött propositionen, för att finansieringen av utbildning på andra stadiet ska riktas enbart till studerande som har hemort i Finland. I och med propositionen kan finansieringen per elev öka i dessa skolor, men regeringens metoder är fel för att nå målet. Den nuvarande finansieringen av utbildning på andra stadiet är för liten för att täcka kostnaderna för ordnandet av studierna.

Den nuvarande situationen är inte helt problemfri

Det har också förekommit problem i samband med minderåriga studerandes ankomst till Finland och studier här. Myndigheterna har fått kännedom om problemsituationer som gäller minderåriga ungdomar som kommit till Finland på egen hand från utlandet. Minderåriga ungdomar som kommer ensamma till Finland utan vårdnadshavare löper större risk än äldre studerande att hamna i en utsatt ställning på grund av brister i trygghet, uppväxtförhållanden och omsorg. Varken utbildningsexportorganisationen, läroanstaltens hemkommun, läroanstalten eller någon annan aktör har nödvändigtvis tagit ansvar för och säkerställt ungdomarnas förhållanden eller stött dem i att klara vardagen i Finland.

Även familjerna till ungdomar som kommit till Finland har i vissa fall utsatts för utnyttjande. Som det också konstateras i propositionen har ministeriet fått kännedom om att familjer till minderåriga studerande har betalat betydande summor, upp till 25 000 euro, till mellanhänder för att få tillgång till gymnasieutbildning i Finland.

Det måste hittas metoder och satsas mer målmedvetet på att förebygga utnyttjande, människohandel och dess olika former, eftersom läsårsavgifter inte garanterar att förmedlarorganisationer inte även i fortsättningen försöker ta ut så kallade tröskelavgifter av ungdomar eller deras familjer. Utskottet har fått uppgifter om att läsårsavgifter också kan förvärpa studerandes skuldsättning, och propositionens konsekvenser bör därför följas noggrant och kompletteras med åtgärder för att förebygga skuldsättning och uttag av tröskelavgifter.

Samordnaren för statsrådets arbetet mot människohandel, Migri och social- och hälsovårdsministeriet har i sina yttranden påpekat detta.

Uppdragsutbildning

Förslaget om att utvidga uppdragsutbildningen är i sig motiverat. De lagändringar som regeringen föreslår innebär att uppdragsutbildning som leder till examen utvidgas till medborgare i EU- och EES-stater. Dessutom ska den som beställer utbildningen i fortsättningen ha ett eget intresse av att ordna uppdragsutbildning. Syftet med regleringen är att skydda de studerande mot ohederliga mellanhänder. De studerandes rättigheter och likabehandling måste säkerställas.

Lagen om yrkesutbildning och särskilt dess bestämmelser om uppdragsutbildning, upphandling av utbildning och avgiftsbelagd serviceverksamhet utgör en juridiskt mycket komplex och krä-

Betänkande KuUB 11/2025 rd Reservation

vande helhet. Utöver lagen om yrkesutbildning måste bland annat kraven i kommunallagen och EU:s regler om statligt stöd beaktas.

Det förslag om undantag från bolagiseringsskyldigheten för kommuner och samkommuner som var på remiss behandlas som bäst. Det nu aktuella förslaget möjliggör att kommuner och samkommuner som fungerar som utbildningsanordnare kan ordna uppdragsutbildning utan att behöva bolagisera verksamheten, vilket vore en juridiskt motiverad och hållbar lösning på situationen.

Förslag

Vi föreslår

*att riksdagen godkänner lagförslag 1—3 med ändringar (**Reservationens ändringsförslag**),*

att riksdagen förkastar lagförslag 4 och 5 och

*att riksdagen godkänner fyra uttalanden. (**Reservationens förslag till uttalanden**)*

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om yrkesutbildning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om yrkesutbildning (531/2017) 33 §, 34 § 1 mom., 35 § 1 mom. och 36 §, ~~100 § 2 mom., 104 § 4 mom. och 123 § 1 mom.,~~ av dem 33 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 233/2024, samt ~~100 § 2 mom., 104 § 4 mom. och 123 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1078/2024, samt fogas till 73 § ett nytt 4 mom., till 102 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1218/2020, ett nytt 6 mom. samt till lagen nya 105 a § och 109 b §~~ som följer:

(Som i KuUB) 33 §

(Som i KuUB) 34 §

Betänkande KuUB 11/2025 rd
Reservation

(Som i KuUB) 35 §

(Som i KuUB) 36 §

~~73 §~~

Utbildningsersättningar

~~Bestämmelserna i 1–3 mom. tillämpas inte på studerande som deltar i utbildning som är belagd med läsårsavgift som avses i 105 a §.~~

~~100 §~~

Rätt till avgiftsfria måltider

~~Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på studerande i läroavtalsutbildning, arbetskraftsutbildning eller sådan utbildning som är belagd med läsårsavgift som avses i 105 a §.~~

~~102 §~~

Studiesociala förmåner i läroavtalsutbildning

~~Bestämmelserna i 1–4 mom. tillämpas inte på studerande som deltar i utbildning som är belagd med läsårsavgift enligt 105 a §.~~

~~104 §~~

Beviljande av och rätt till en plats på ett internatboende

~~Bestämmelserna i 103 § 2 mom. och 1 mom. i denna paragraf tillämpas inte på studerande som deltar i arbetskraftsutbildning eller på studerande som deltar i utbildning som är belagd med läsårsavgift enligt 105 a §.~~

~~105 a §~~

Läsårsavgift som tas ut av tredjelandsmedborgare för utbildning

~~Utbildningsanordnaren ska hos en studerande som antagits till utbildning enligt denna lag och som är medborgare i ett tredjeland ta ut en läsårsavgift som åtminstone täcker de genomsnittliga~~

Betänkande KuUB 11/2025 rd Reservation

kostnaderna för ordnandet av utbildningen. Den som söker till studier ska informeras om hur läsårsavgiften bestäms under hela studietiden. Betalningen av läsårsavgiften är en förutsättning för deltagande i undervisningen. Avgift tas dock inte ut av studerande som

- 1) har ett i utlänningslagen avsett EU-blåkort,
- 2) har ett i utlänningslagen avsett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, och inte heller av dennes i utlänningslagen avsedda familjemedlemmar,
- 3) har kontinuerligt uppehållstillstånd,
- 4) har permanent uppehållstillstånd,
- 5) när studierna inleddes har haft ett i utlänningslagen avsett uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd och vars tillstånd inte senare har återkallats med stöd av 58 § 4 mom. i den lagen,
- 6) deltar i uppdragsutbildning,
- 7) är läropliktig enligt 2 § läropliktslagen, eller
- 8) har tillfälligt uppehållstillstånd på högst ett år på grund av deltagande i ett utbytesprogram för studerande.

Med avvikelse från 1 mom. 3 punkten tas avgift dock ut av studerande vars första uppehållstillstånd har beviljats på grund av studier samt av studerande som vistas i Finland med ett kontinuerligt uppehållstillstånd som grundar sig på familjeband i en situation där anknytningsperson vistas i Finland med ett uppehållstillstånd som grundar sig på studier eller där anknytningspersonen vistas i Finland med ett kontinuerligt uppehållstillstånd, men dennes första uppehållstillstånd har beviljats på grund av studier.

Närmare bestämmelser om grunderna för bestämmande av de läsårsavgifter som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

109 b §

Rätt att få uppgifter som gäller uppehållstillstånd

En utbildningsanordnare har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt för bedömningen av betalningsskyldigheten enligt 105 a § och för planeringen av undervisningen få behövlig information av Migrationsverket om giltighetstiden och grunden för samt typen av det dokument om uppehållsrätt som en sökande eller studerande samt dessas i utlänningslagen avsedda anknytningsperson ansökt om, innehar eller tidigare har beviljats, samt om hur behandlingen av en ansökan om ett dokument om uppehållsrätt framskrider.

— Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) eller i någon annan lag har utbildningsanordnaren, trots sekretessbestämmelserna, rätt att lämna Migrationsverket uppgifter om misstankar om missbruk som hänför sig till villkoren för inresa eller villkoren för vistelse i landet beträffande—

- 1) en person som ansöker om ett dokument om uppehållsrätt, eller
- 2) en person som innehar ett dokument om uppehållsrätt och som är sökande eller studerande hos utbildningsanordnaren eller en i utlänningslagen avsedd anknytningsperson till en sådan person.

Den rätt att lämna uppgifter som avses i 2 mom. förutsätter dessutom att dessa uppgifter är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som Migrationsverket har enligt utlänningslagen, medborgarskapslagen (359/2003) eller lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (719/2018).

Betänkande KuUB 11/2025 rd
Reservation

~~123 §~~

Information om möjligheterna att avlägga examina och om utbildningen

~~Utbildningsanordnaren ska se till att det finns allmänt tillgänglig information om möjligheterna att avlägga examina, den utbildning som ges, ansökan till utbildning och de läsårsavgifter som tas ut av tredjelandsmedborgare.~~

—————

~~Denna lag träder i kraft den 20. Bestämmelserna om läsårsavgifter i 105 a § och rätten att få uppgifter i 109 b § tillämpas på studerande som inleder sina studier den 1 augusti 2026 eller därefter.~~

2.

Lag

om ändring av gymnasielagen

I enlighet med riksdagens beslut
~~ändras i gymnasielagen (714/2018) 9 § 1 och 4 mom., av dem 9 § 1 mom., sådant det lyder i lag 801/2024, samt~~

~~fogas till lagen en ny 34 a §, till 35 §, sådan den lyder i lag 1217/2020, ett nytt 3 mom., och till lagen en ny 60 §, i stället för den 60 § som upphävts genom lag 1236/2021, som följer:~~

9 §

(Som i KuUB)

~~34 a §~~

Läsårsavgift som tas ut av tredjelandsmedborgare för utbildning

~~Utbildningsanordnaren ska hos en tredjelandsmedborgare ta ut en läsårsavgift av en studerande som antagits till utbildning enligt denna lag och som ansöker om uppehållstillstånd på grund av studier eller vistas i landet med ett uppehållstillstånd som beviljats på grund av studier. Läsårsavgift tas också ut av en tredjelandsmedborgare som bedriver i denna lag avsedda studier i distansundervisning. Läsårsavgiften ska vara minst det genomsnittliga priset per enhet för gymnasieutbildning. Om utbildningsanordnarens pris per enhet är lägre än det genomsnittliga priset per enhet för gymnasieutbildning, ska läsårsavgiftens storlek uppgå till minst utbildningsanordnarens~~

Betänkande KuUB 11/2025 rd Reservation

pris per enhet. Beloppet av den avgift som tas ut av studerande som antagits för att avlägga ett eller flera läroämnen är det genomsnittliga priset per enhet per studiepoäng eller ett lägre pris per enhet per anordnare dividerat med talet 30. Betalning av läsårsavgiften är en förutsättning för deltagande i undervisningen. Avgiften för hela studietiden bestäms på basis av det pris per enhet som gällde under det första studieåret. Avgift tas dock inte ut av studerande som;

- 1) deltar i uppdragsutbildning, eller
- 2) har tillfälligt uppehållstillstånd på högst ett år på grund av deltagande i ett utbytesprogram för studerande.

35 §

Studiesociala förmåner

Bestämmelserna i 1–2 mom. tillämpas inte på studerande som deltar i avgiftsbelagd utbildning enligt 34 a §.

60 §

Rätt att få uppgifter som gäller uppehållstillstånd

En utbildningsanordnare har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt för bedömningen av betalningsskyldigheten enligt 34 a § och för planeringen av utbildningen få behövlig information av Migrationsverket om giltighetstiden och grunden för samt typen av det dokument om uppehållsrätt som en sökande eller studerande ansökt om, innehar eller tidigare har beviljats; samt om hur behandlingen av en ansökan om ett dokument om uppehållsrätt framskrider.

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) eller i någon annan lag har utbildningsanordnaren, trots sekretessbestämmelserna, rätt att lämna Migrationsverket uppgifter om misstankar om missbruk som hänför sig till villkoren för inresa eller villkoren för vistelse i landet beträffande

- 1) en person som ansöker om ett dokument om uppehållsrätt, eller
- 2) en person som innehar ett dokument om uppehållsrätt och som är sökande eller studerande hos utbildningsanordnaren.

Den rätt att lämna uppgifter som avses i 2 mom. förutsätter dessutom att dessa uppgifter är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som Migrationsverket har enligt utlänningslagen, medborgarskapslagen (359/2003) eller lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (719/2018).

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna om läsårsavgifter i 34 a § och rätten att få uppgifter i 109 b § tillämpas på dem som inleder sina studier efter lagens ikraftträdande.

Betänkande KuUB 11/2025 rd
Reservation

3.

Lag

om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) 24 § 1 mom., 31 § 1 mom. 7 och 8 punkten och 49 § 1 mom., sådana de lyder, 24 § 1 mom. i lag 803/2024, 31 § 1 mom. 7 och 8 punkten i lag 1410/2014 och 49 § 1 mom. i lag 532/2017, samt fogas till 31 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1410/2014, 532/2017 och 1114/2021, en ny 9 punkt som följer:

24 §

Priserna per enhet för gymnasieutbildning

Priserna per enhet för studerande i gymnasieutbildning beräknas årligen på basis av de riksomfattande totalkostnader som alla utbildningsanordnare har orsakats av gymnasieutbildning enligt gymnasielagen och läropliktslagen samt av utbildning som handleder för examensutbildning och som ordnas av en anordnare av gymnasieutbildning under året före det år som föregår det år då priserna per enhet bestäms. Från totalkostnaderna avdras först 1,44 procent för tilläggsfinansieringen för en särskild utbildningsuppgift i gymnasiet. Vid beräkning av priserna per enhet beaktas emellertid inte utgifterna för undervisning utomlands eller studerande som får sådan undervisning. Vid beräkning av priserna per enhet beaktas inte heller studerande i uppdragsutbildning enligt 9 § i gymnasielagen ~~eller studerande som är skyldiga att betala läsårsavgift enligt 34 a § i gymnasielagen~~. Vid beräkning av priserna per enhet viktas antalet studerande som deltar i utbildning som handleder för examensutbildning med koefficienten 1,17. Vid beräkning av priserna per enhet viktas antalet studerande som deltar i gymnasieutbildning för vuxna med koefficienten 0,615, med undantag av studerande som får utbildning vid en internatskola.

31 §

Kostnader som inte beaktas vid beräkningen av priser per enhet

Som driftskostnader för gymnasier och sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar betraktas inte

(7 och 8 punkten som i KuUB)

9) kostnader för ordnande av uppdragsutbildning enligt 9 § i gymnasielagen ~~eller utbildning som är belagd med läsårsavgift enligt 34 a § i gymnasielagen~~.

Betänkande KuUB 11/2025 rd
Reservation

49 §

Fastställande av antalet prestationer som används vid beräkningen av finansieringen

I fråga om yrkesutbildningen fastställer undervisnings- och kulturministeriet för det följande finansåret antalet prestationer som används som grund för den kalkylerade basfinansieringen som bestäms enligt 32 a § 2 mom. samt beloppet av de ersättningar för mervärdesskatt som avses i 32 i § 1 mom. utifrån de uppgifter som utbildningsanordnarna har lämnat med stöd av 58 §. Prestationerna beaktas dock inte i finansieringen, om de gäller en i 105 a § i lagen om ~~yrkesutbildning av sedd studerande som är skyldig att betala läsårsavgift eller~~ om utbildningen har finansierats med annan finansiering än kalkylerad basfinansiering eller finansiering enligt prövning, De prestationer som inte har anmälts inom utsatt tid kan lämnas obeaktade som grund för finansieringen.

Ikraftträdandebestämmelsen

(Som i KuUB)

Reservationens förslag till uttalanden

- 1. Riksdagen förutsätter att statsrådet följer vilka konsekvenser införandet av läsårsavgifter på andra stadiet har för antalet studerande från länder utanför EU och EES som kommer till Finland och för små kommuners möjligheter att ordna utbildning på andra stadiet.*
- 2. Riksdagen förutsätter att statsrådet bedömer situationen när det gäller den regionala tillgången till utbildning och hur de kulturella rättigheterna för unga som omfattas av läroplikten i Finland tillgodoses efter införandet av läsårsavgifter för studerande från länder utanför EU och EES.*
- 3. Riksdagen förutsätter att den administrativa och juridiska bördan för läroanstalter på andra stadiet minskas genom att det utarbetas nationella anvisningar om hur läsårsavgifterna ska fastställas och administreras och hur de studerande ska informeras.*
- 4. Riksdagen förutsätter att statsrådet påskyndar EU-förfarandet för att få ett undantag från den bolagiseringskyldighet som föreskrivs i kommunallagen, så att kommuner och samkommuner i fortsättningen inte behöver bolagisera sin verksamhet när de ordnar uppdragsutbildning.*

Betänkande KuUB 11/2025 rd
Reservation

Helsingfors 28.11.2025

Hanna Kosonen cent
Pia Lohikoski vänst
Markku Siponen cent